

DOI 10.31558/2307-2318.2026.2.4

УДК 336.7

JEL Classification: E44, G 21

Волкова Н.І.

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи,
Донецький національний університет імені Василя Стуса

ORCID ID: 0000-0003-3790-3636

n.volkova@donnu.edu.ua

Волкова В.В.

Кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри фінансів і банківської справи,
Донецький національний університет імені Василя Стуса

ORCID ID: 0000-0003-1539-6194

v.volkova@donnu.edu.ua

**КРЕДИТИ ДОМОГОСПОДАРСТВАМ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

У статті проаналізовано ризики та виклики кредитування домогосподарств та їх подолання шляхом оновлення стратегічних документів та впровадження новацій на ринку споживчих й іпотечних кредитів задля зростання прибутковості банків та забезпечення економічної стабільності в країні. Доведено, на функціонування ринку кредитування домогосподарств впливає сукупність ризиків, однак найсуттєвішу загрозу становлять кредитні ризики. Досліджено зміни, що відбулись у банківському споживчому та іпотечному кредитуванні. На матеріалах АТ «Сенс-банк» продемонстровано сучасний стан, погрози та напрями подальшого розвитку споживчого кредитного ринку. Доведено необхідність впровадження банками інноваційних інструментів і технологій в свою кредитну діяльність. Акцентовано, розширення партнерських програм дає змогу банку залучати нові категорії позичальників через співпрацю з торговельними мережами, автосалонами, медичними центрами, страховими компаніями та забудовниками. Обґрунтовано, оновлена Стратегія з розвитку іпотечного кредитування, яка направлена на подальше впровадження у цьому ринковому просторі механізмів *взаємозв'язку і взаємодії основних елементів ринку* задля забезпечення доступності житла та передбачає подальшу цифровізацію кредитного процесу. Запропоновані в статті заходи сприятимуть зростанню прибутковості банків та економічній стабільності в державі.

Ключові слова: домогосподарства, споживчі кредити, іпотечні кредити, страхування, цифрова трансформація, кредитування, дистанційне обслуговування, стратегія, інновації, карткові ризики, імплементація.

Табл. – 3, Рис. – 2, Літ. – 15.

Volkova N.

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance and Banking,

Vasyl' Stus Donetsk National University
ORCID ID: 0000-0003-3790-3636

Volkova V.

PhD in Economics, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Finance and Banking,

Vasyl' Stus Donetsk National University
ORCID ID: 0000-0003-1539-6194

v.volkova@donnu.edu.ua

HOUSEHOLD LOANS: CURRENT CHALLENGES AND DEVELOPMENT PROSPECTS

The article examines the threats and challenges of household lending and their overcoming by updating strategic documents and introducing innovations in the consumer and mortgage lending market in order to increase the profitability of banks and ensure economic stability in the country. It is proven that the functioning of the household lending market is affected by a combination of risks, but the most significant threat is credit risks. The changes that have occurred in banking consumer and mortgage lending are studied. The materials of JSC "Sens-Bank" demonstrate the trends, challenges and prospects for the development of the consumer credit market. The need for banking institutions to introduce innovative tools and technologies into their lending activities is proven. It is emphasized that the expansion of partnership programs allows the bank to attract new categories of borrowers through cooperation with retail chains, car dealerships, medical centers, insurance companies and developers. The updated Strategy for the Development of Mortgage Lending is justified, aimed at the development of market mechanisms in this market segment in order to increase the availability of housing and provides for further digitalization of the lending process. The measures proposed in the article will contribute to the growth of bank profitability and economic stability in the country.

Keywords: households, consumer loans, mortgage loans, insurance, digital transformation, lending, remote service, strategy, innovations, card risks, implementation.

Постановка проблеми. Кредити домогосподарствам є ключовим елементом банківської діяльності, що забезпечує доступ населення до фінансових ресурсів для задоволення особистих потреб. Цей вид кредитування сприяє підвищенню купівельної спроможності громадян та стимулює економічне зростання. Різні науковці визначають такі кредити як фінансовий інструмент для реалізації цільових програм енергоефективності, доступного житла та споживчі кредити, які дозволяють фізичним особам отримувати товари та послуги з відстрочкою платежу. У контексті сучасних економічних умов кредити домогосподарствам виступають важливим механізмом підтримки внутрішнього попиту та економічної стабілізації в суспільстві.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблематика розвитку кредитування домогосподарств найшла відображення в дослідженнях вітчизняних та іноземних вчених. Зокрема, українські науковці: М. Кужелев, А. Нечипоренко довели значний вплив на економічний розвиток країни ринку споживчого кредитування [1], А. Прилуцький, Л. Пахалюк виокремили особливості споживчого кредитування в країні [2], А. Камінський, Н. Версаль, О. Петровський, Н. Приказюк висвітлили досвід України щодо стратегічного прогнозування ринку споживчих кредитів банків [3], В. Козлов, І. Сидоренко підкреслили, що кредитування фізичних осіб сприяє зростанню сукупного

попиту в економіці та звернули увагу на його вплив на витрати домогосподарств і підприємницький сектор [4], А. Ванін А.О. дослідив тенденції розвитку іпотечних кредитів [5], А. Чайбок, П. Дадашова, П. Шикін, Б. Воннак надали оцінку рівня рівноваги споживчого кредитування в Україні [6]. **Ґрунтовно** розглядають виклики банківського споживчого кредитування і зарубіжні вчені, зокрема П. Дж. Куадрос-Солас, Е. Кубільяс, К. Сальвадор провели дослідження по різних країнах та на рівні банків щодо впливу альтернативного цифрового кредитування на ефективність банківської діяльності [7], Де П'єтро А. дослідив еволюцію студентських позик у Сполучених Штатах [8] Л. Нгуєн, С. Тран, Т. Хо акцентують увагу на fintech-кредитуванні, банківському регулюванні та ефективності діяльності банків [9].

Формулювання цілей дослідження. Мета статті – обґрунтування тенденцій розвитку кредитування домогосподарств в умовах сьогодення та розробка пропозицій щодо його вдосконалення.

Основні результати дослідження. З початком війни у 2022 році, ринок кредитування домогосподарств зазнав значних потрясінь: порушення економічних зв'язків, зниження платоспроможності населення та зростання кредитних ризиків. Незважаючи на це, попит на такі кредити залишається високим, що обумовлено необхідністю покриття поточних витрат та пристосування до життєвих реалій. Додамо, у мирний час кредити домогосподарствам мають значний вплив на економіку країни завдяки: розвитку національного споживчого та іпотечного ринків; підвищену споживчу активність; посилення банківського сектору; соціальної стабільності у суспільстві; стимулювання заощаджень населення; зростання життєвого рівня населення; збільшення податкових надходжень до бюджету; прискорення оборотності коштів [1].

Проте, в умовах війни **знищуються** не тільки сталі господарські зв'язки у сфері торгівлі та виробництва, але й створюється суттєвий дисбаланс на ринку споживчого та іпотечного кредитування, що збурює ризики для ключових суб'єктів ринку – позичальників і кредиторів. Так, для позичальників: непрозорість операції та обмеження по інформації; ризик неотримання кредиту; ризик втрати доступу до банківської інфраструктури; ризик зниження доходів; ризик погіршення кредитної історії; ризик несвоєчасного повернення кредиту. Кредитори мають підвищену ймовірність ризиків: зниження платоспроможності населення; зростання кредитних витрат; операційних та репутаційних ризиків; зростання витрат на отримання інформації та забезпечення безпеки; ризика ліквідності [1]. Загрози, породжені російською агресією, роблять банківські кредити особливо важливими для домогосподарств, бо вони дають можливість забезпечити потреби споживачів у запозичених ресурсах, коли немає власних коштів через збитки від війни на задоволення різних цілей.

На початку війни іпотечне кредитування в Україні було фактично призупинено – банки не видавали жодного кредиту, з червня 2022 р. надання іпотечних кредитів почали здійснювати тільки 2 банки [10]. Задля поживлення ринку житлової іпотеки та надання допомоги громадянам щодо придбання житла уряд України затвердив оновлену програму «Доступна іпотека», яка передбачала надання 4 категоріям громадян (військовослужбовцям за контрактом та працівникам сектору безпеки та оборони, медичним працівникам, учителям та педагогічним працівникам, науковцям) іпотечного кредиту під 3% річних терміном до 20 років [11]. До цієї програми приєдналися 5 банків: АТ «Ощадбанк», АТ «Укргазбанк», АТ КБ «Приватбанк», АТ банк «Глобус», АТ «Скай банк». Безумовно, на функціонування ринку кредитування домогосподарств впливає сукупність усіх зазначених ризиків, однак найсуттєвішу загрозу становлять саме кредитні ризики. Попри це, Національний банк України відзначає відносну стабілізацію ситуації на сьогодні. Так, станом на червень 2025 року згідно зі Звітом НБУ про фінансову стабільність, фізичні особи сповільнили свою активність щодо отримання

позикових коштів: «зростання кількості угод із купівлі житла останнім часом сповільнилося. За IV квартал 2024 – I квартал 2025 року їх було укладено лише на 8% більше, ніж за аналогічний період роком раніше. Наприкінці 2024 року призупинилася робота деяких державних реєстрів внаслідок кібератаки, що тимчасово ускладнило укладання угод. Однак відновлення роботи реєстрів на початку цього року не призвело до помітного зростання активності на ринку» [12].

Щодо поточної практики споживчого кредитування в Україні, зазначимо стійку зацікавленість населення в отриманні таких позик. Суттєві зміни на ринку споживчого кредитування в Україні відбулись протягом 2022-2024 років, що було зумовлено повномасштабним вторгненням та подальшими економічними викликами. На прикладі АТ «Сенс Банк» прослідкуємо тенденції, виклики та перспективи розвитку ринку споживчих кредитів.

Упродовж 2022-2024 років споживче кредитування для АТ «Сенс Банк» залишалось одним із ключових напрямів діяльності банку. Попри складну макроекономічну ситуацію, банк зберігав помірно зважену політику у сфері роздрібного кредитування, поступово відновлюючи кредитні програми після спаду, спричиненого початком повномасштабної війни. Після лютевих подій 2022 року обсяги споживчих кредитів почали знижуватись, що було пов'язано з погіршенням фінансового стану частини позичальників, зменшенням попиту на кредити та посиленням внутрішніх вимог банку до платоспроможності клієнтів. Незважаючи на це, банк не припиняв видачу нових кредитів, однак темпи кредитування були стриманими. У 2023 році із поступовою стабілізацією економічної ситуації банк поступово активізував видачу нових кредитів. Зокрема, зросли обсяги кредитів готівкою, відновилось кредитування товарів тривалого використання та кредитних карток. У 2024 році динаміка споживчих кредитів демонструє поступове зростання, що свідчить про часткове відновлення попиту населення на кредитні ресурси. Разом із зростанням активності фізичних осіб, банк продовжував активно використовувати внутрішні скорингові системи для мінімізації ризиків неповернення кредитів [13]. Динаміка загального обсягу споживчого кредитного портфеля банку за 2022-2024 роки наведена у таблиці 1

Таблиця 1 – Динаміка загального обсягу споживчих кредитів АТ «Сенс Банк» у 2022–2024 роках*

Показники	Роки		
	2022	2023	2024
Загальний обсяг споживчих кредитів, млрд грн	10,0	9,2	9,5
Темп зміни порівняно з попереднім роком, %	-	-8,0%	+3,3%
Частка споживчих кредитів у загальному кредитному портфелі банку, %	23,4%	21,6%	22,1%

Джерело: побудовано авторами за даними [13].

З наведених даних видно, що найбільше скорочення обсягу споживчих кредитів припало на 2023 рік, коли банк змушений був переглянути кредитну політику в умовах високих ризиків. Проте вже у 2024 році почалося поступове відновлення попиту на споживчі кредити, що пояснюється адаптацією населення до економічних умов, зростанням доходів певних категорій позичальників, а також стабілізацією внутрішньої фінансової політики банку. Рисунок 1 підтверджує зазначену тенденцію.

Рисунк 1 – Частка споживчих кредитів в кредитному портфелі АТ «Сенс Банк» в 2022-2024 рр.

Джерело: побудовано авторами за даними [13].

Детальний аналіз споживчого кредитного портфеля АТ «Сенс Банк» вказує на те, що в структурі роздрібного кредитування протягом 2022-2024 років домінували три основних види споживчих кредитів: кредити готівкою, кредитні картки та товарні кредити (табл.2).

Таблиця 2 – Структура споживчого кредитного портфеля АТ «Сенс Банк» у 2022–2024 роках (у розрізі видів кредитів), %

Вид кредиту	Роки		
	2022	2023	2024
Кредити готівкою	55%	58%	60%
Кредитні картки	35%	33%	31%

Джерело: побудовано авторами за даними [13].

Структура кредитного портфеля постійно адаптувалася до змін економічної ситуації, попиту населення та внутрішньої політики банку щодо управління кредитними ризиками. У 2022 році, відразу після початку повномасштабних військових дій, спостерігалось суттєве скорочення попиту населення на нові кредити. Основним сегментом залишались раніше видані кредити готівкою та карткове кредитування, яке продовжувало обслуговуватись клієнтами. Зважаючи на високий рівень невизначеності, банк обмежив видачу нових товарних кредитів та значно підвищив вимоги до позичальників щодо кредитів готівкою. У 2023 році ситуація почала поступово покращуватись. Банк поступово розширював видачу нових споживчих кредитів, активізував карткове кредитування, поступово відновлював програми кредитування на придбання побутової техніки, електроніки та інших товарів довготривалого користування. Особливий акцент робився на дистанційне оформлення кредитів через мобільний додаток Sense SuperApp, що дозволяло знизити витрати на операційне обслуговування клієнтів. У 2024 році розподіл споживчих кредитів остаточно стабілізувався. Найбільшу частку в портфелі продовжували займати кредити готівкою, які залишаються найбільш затребуваними серед позичальників завдяки простоті оформлення та швидкості отримання коштів. Значну частку також продовжували складати кредитні картки, що забезпечують клієнтам гнучкість у використанні

кредитних лімітів. Товарне кредитування частково відновилося, однак його частка залишалася порівняно невеликою через обережну політику банку в умовах нестабільної купівельної спроможності населення [13].

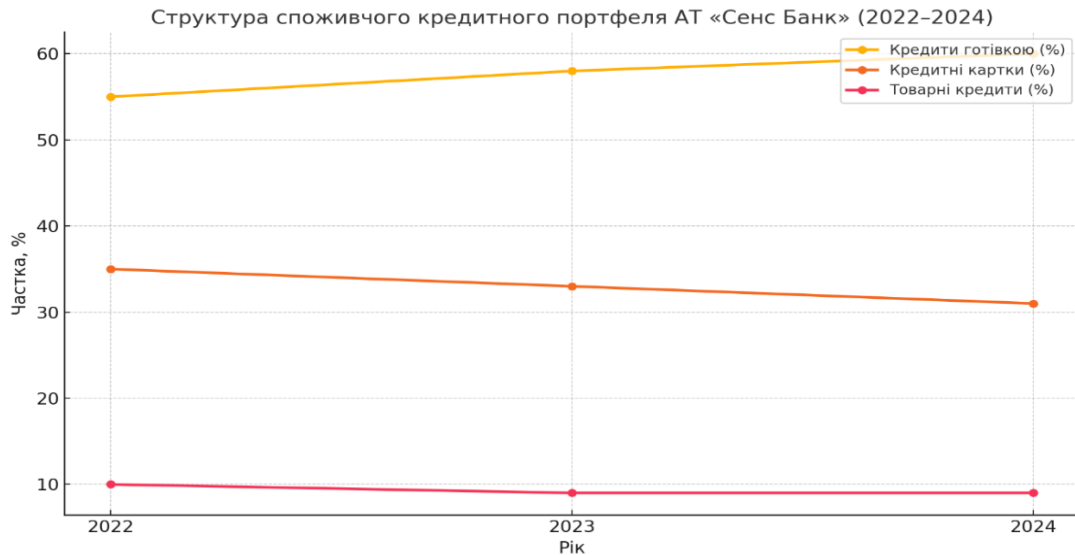

Рисунок 2 – Структура портфеля споживчих кредитів АТ «Сенс Банк»

Джерело: побудовано авторами за даними [13].

З даних рис. 2 видно, що частка кредитів готівкою зростала, що свідчить про збереження високого попиту населення на універсальні кредитні продукти, які дозволяють позичальникам самостійно розпоряджатися отриманими коштами на різні споживчі потреби. Натомість кредитні картки демонструють незначне скорочення, що пояснюється як обережністю клієнтів у нарощуванні заборгованості за картковими лімітами в умовах нестабільних доходів, так і зваженою політикою банку щодо управління картковими ризиками. Окрім аналізу залишків кредитного портфеля, важливим показником активності банку у сфері роздрібного кредитування є обсяг нових виданих кредитів у кожному з аналізованих років. Саме цей показник дозволяє оцінити не лише поведінку клієнтів, а й активність самого банку щодо формування нового кредитного портфеля в умовах високих ризиків, зміни попиту населення та стану економіки країни (табл.3).

Таблиця 3 – Обсяги та частки нових виданих споживчих кредитів АТ «Сенс Банк» у 2022–2024 роках

Показники	Роки		
	2022	2023	2024
Нові видані споживчі кредити, млрд грн	2,8	3,4	3,9
Темп зміни, %	-	+21,4%	+14,7%
Частка кредитів готівкою у нових видачах, %	70%	72%	74%
Частка кредитних карток у нових видачах, %	25%	23%	21%
Частка товарних кредитів, %	5%	5%	5%

Джерело: побудовано авторами за даними [13].

У 2022 році видача нових споживчих кредитів суттєво скоротилася. Основним стримуючим фактором стали високі кредитні ризики, загальне падіння споживчої активності через початок повномасштабної війни, а також різке скорочення споживчих

витрат населення. Банком було суттєво посилено внутрішні вимоги до позичальників, особливо щодо рівня стабільності доходів, офіційного працевлаштування та кредитної історії. Багато існуючих клієнтів активно використовували відстрочки платежів та реструктуризації, що також обмежувало можливості банку для розширення нової кредитної діяльності. У 2023 році після часткової стабілізації ситуації в країні банк почав поступово відновлювати кредитування. У порівнянні з попереднім роком, обсяги нових виданих кредитів зросли більш ніж на 20%. Основною формою залишались кредити готівкою, а також поновлювались кредитні карткові ліміти для надійних клієнтів. Значна частина кредитних операцій переводилась у цифровий формат за допомогою мобільного додатку Sense SuperApp, що дозволило пришвидшити процеси попереднього скорингу, ухвалення рішень та видачі кредитів. У 2024 році тенденція до відновлення кредитної активності зберіглась. За перші півроку обсяги нових виданих кредитів зросли ще на 15% у порівнянні з аналогічним періодом 2023 року. Основний попит спостерігався серед клієнтів із стабільними доходами – бюджетної сфери, ІТ-сектору, логістики, аграрного бізнесу. Банк продовжував дотримуватись обережної політики, поступово збільшуючи обсяги кредитування переважно за рахунок уже існуючої перевіреної клієнтської бази [13].

Дослідження довело, упродовж 2023-2024 років банк демонструє поступове нарощення нових кредитних операцій. Водночас структура нових видач залишається стабільною: домінують кредити готівкою, тоді як товарні кредити утримуються на помірному рівні, а частка кредитних карток дещо скорочується. Така структура говорить про значну **обачність** банку у видачі незабезпечених кредитних лімітів у нестабільних економічних умовах. Проведений аналіз обсягу та динаміки споживчих кредитів АТ «Сенс Банк» за 2022-2024 роки свідчить про складну, але поступово стабілізуючу динаміку розвитку цього сегменту банківської діяльності. Найбільш складним для банку став 2022 рік, коли після початку повномасштабної війни обсяги споживчого кредитування різко скоротились. Це було зумовлено загальним падінням економічної активності, зниженням доходів населення, високими кредитними ризиками та обмеженням доступу до кредитних ресурсів для значної частини позичальників.

Проте вже у 2023 році розпочалося поступове відновлення кредитної активності. Завдяки зваженій кредитній політиці банку, активному застосуванню скорингових моделей, розвитку дистанційних каналів обслуговування та мобільного додатку Sense SuperApp, банк поступово збільшував обсяги видачі нових кредитів, зокрема кредитів готівкою та кредитних карток. Структура кредитного портфеля в цей період залишалась стабільною, з домінуванням кредитів готівкою, що є найбільш затребуваним продуктом серед фізичних осіб. У 2024 році банк продовжив поступове нарощення обсягів кредитування. За попередніми даними, обсяг нових виданих споживчих кредитів зріс ще на 14,7% у порівнянні з попереднім роком. Разом із тим, банк зберігав обережну кредитну політику, приділяючи першочергову увагу якості позичальників та контролю за зростанням проблемної заборгованості [13].

Адже упродовж 2022–2024 років АТ «Сенс Банк» зумів не лише зберегти активність на ринку споживчого кредитування в умовах надзвичайно високих економічних ризиків, але й поступово відновити динаміку зростання за рахунок активного використання цифрових технологій, модернізованих внутрішніх процедур оцінки позичальників, гнучкої цінової політики та державної підтримки банківського сектору після націоналізації банку у 2023 році. Подальший розвиток споживчого кредитування АТ «Сенс Банк» значною мірою залежить від економічної стабільності в країні, рівня доходів населення, розвитку банківської системи та загальної політики держави щодо стимулювання внутрішнього попиту. У сучасних умовах після періоду глибокої фінансової нестабільності банк поступово зміцнює позиції на ринку

роздрібного кредитування, вибудовуючи стратегію розвитку з урахуванням накопиченого досвіду ефективного управління ризиками у кризових умовах. Зміцнення економічної активності населення поступово формує нову хвилю платоспроможного попиту на споживчі кредити. Сектор працевлаштованих громадян, що працюють у бюджетній сфері, IT-галузі, логістиці, медицині та аграрному бізнесі, демонструє позитивну динаміку зростання доходів. Відновлення внутрішнього попиту стимулює звернення громадян за кредитними продуктами з метою фінансування поточних витрат, ремонту житла, придбання побутової техніки, медичних послуг та освіти. З огляду на ці процеси, у банку зберігається стабільний попит на кредити готівкою, які залишаються найбільш універсальним і затребуваним інструментом кредитування серед фізичних осіб. Додатково банк активізував свою діяльність у реалізації державних програм підтримки малого та середнього бізнесу, включаючи програму «Доступні кредити 5-7-9%» [13].

Розвиток цифрових технологій відкриває перед банком широкі можливості для масштабування кредитних продуктів із мінімальними операційними витратами. Активне використання мобільного додатку Sense SuperApp дозволяє клієнтам оформлювати кредити дистанційно, без необхідності відвідувати відділення, проходити скорингову перевірку, подавати документи в електронному вигляді та управляти графіком погашення заборгованості у зручному форматі. Такий підхід значно пришвидшує процес кредитування, підвищує доступність банківських продуктів для населення та одночасно забезпечує зниження витрат банку на операційне обслуговування [13].

Розширення партнерських програм дає змогу банку залучати нові категорії позичальників через співпрацю з торговельними мережами, автосалонами, медичними центрами, страховими компаніями та забудовниками. Формування таких спільних продуктів забезпечує оптимальні умови кредитування завдяки частковій участі партнерів у компенсації процентних ставок або покритті частини початкових ризиків. Така модель дозволяє банку розширювати присутність на ринку споживчих кредитів, одночасно утримуючи контроль за якістю кредитного портфеля [13].

Основним напрямом діяльності банку залишається удосконалення систем управління кредитними ризиками. АТ «Сенс Банк» продовжує активно модернізувати скорингові моделі, інтегруючи сучасні підходи до аналізу фінансової поведінки клієнтів, використовуючи дані з державних інформаційних систем, таких як «Дія», розширюючи застосування Big Data-аналітики та автоматизованого ухвалення рішень. Це дає змогу покращити точність оцінки платоспроможності клієнтів та підвищити ефективність системи управління простроченою заборгованістю. Поступове зниження облікової ставки та стабілізація грошово-кредитної політики НБУ створює передумови для активізації довгострокового споживчого кредитування. Зростання попиту на автокредити, іпотечне кредитування, цільові кредити на освіту, медичні послуги та великі придбання здатне забезпечити банку додаткові сегменти зростання у після кризовий період. Актуальність розвитку таких програм зростатиме у міру відновлення економіки, розширення обсягів будівництва та модернізації житлового фонду, що призведе до збільшення обсягів кредитів домогосподарствам.

Стратегічною задачею банку залишається утримання балансу між активним нарощенням обсягів кредитування та контролем за якістю кредитного портфеля. Надмірне розширення кредитних програм без врахування ризиків може призвести до зростання частки простроченої заборгованості. Саме тому банк продовжує проводити консервативну політику формування резервів під можливі кредитні втрати та забезпечує стійкість капітальної бази навіть в умовах зростання кредитного портфеля [13]. З урахуванням сучасних тенденцій розвитку банківського сектору України, накопиченого

досвіду роботи у кризових умовах, активного впровадження цифрових технологій, стабільної роботи внутрішніх систем ризик-менеджменту та розширення клієнтської бази АТ «Сенс Банк» має всі передумови для поступового нарощення обсягів споживчого та іпотечного кредитування в найближчій перспективі.

Зазначимо, головне завдання – забезпечення за рахунок іпотечного кредитування підвищеного попиту на нерухомість розв'язано у оприлюдненій на офіційному сайті НБУ [14] схваленої Радою з фінансової стабільності та Правлінням НБУ Стратегії з розвитку іпотечного кредитування, яка направлена на впровадження у цьому сегменті ринку інноваційних інструментів і методів. Ключові цілі та засоби їх досягнення зазначено в межах Стратегії. Зокрема, по-перше, зниження рівня ризиків завдяки:

- упровадження масового продукту страхування воєнних ризиків;
- вдосконалення регулювання будівництва житлової нерухомості з метою зниження ризиків недобудови та підвищення прозорості продажу нерухомості на всіх етапах будівництва;

по-друге, забезпечення доступного і зрозумілого кредитування шляхом:

- удосконалення моделі державної підтримки;
- розкриття інформації про деталі кредиту згідно з європейськими нормами;
- відкритий доступ до інформації про ціни на ринку житлової нерухомості;

по-третє, посилення захисту прав кредиторів за рахунок:

- оновлення процедур врегулювання проблемної заборгованості;
- імплементації європейських стандартів стягнення проблемних кредитів [15].

Додомо, план стратегічного розвитку Укрфінжитла на 2025-2029рр. передбачає масштабування програми «ЄОселя» та видачу 70 тис іпотечних кредитів за п'ять років. Оновлена стратегія передбачає перехід до фінансування з фіскальних і нефіскальних джерел.

Крім того, Стратегія прогнозує подальшу цифровізацію кредитного процесу, а саме: запуск мобільного застосунку для позичальників, створення єдиної платформи житлових програм із доступом до державних реєстрів і платіжних систем, електронна черга для держпрограм, а також автоматизація оцінки, страхування та огляду майна.

Зазначимо, оновлена Стратегія – важливий крок розвитку іпотечного кредитування, але ж для покращення стану іпотечного кредитування важливо визначення дієвих механізмів відшкодування державою за пошкоджене чи знищене майно внаслідок російської агресії та отримання банками від держави компенсації за анульованими кредитами, а також вирішення проблеми страхування зруйнованого житла внаслідок війни.

Висновки. Кредитування домогосподарств впливає не лише на кредитний портфель банку, а й на економіку в цілому. Результати аналізу банківського кредитування фізичних осіб в Україні та тенденції його розвитку є важливою складовою для покращення економіки держави. Протягом трьох останніх років банківському споживчому та іпотечному кредитуванню притаманна нерівномірна тенденція, що супроводжується значними коливаннями як щодо зростання, так скорочення кредитної активності, що є результатом воєнних дій в країні. Банківські установи мають швидко реагувати на події, які відбуваються, щоб правильно формувати кредитну політику задля збереження стабільної діяльності в умовах кризи. Проведене дослідження підтверджує значущість подальшого вдосконалення механізмів кредитування домогосподарств, що сприятиме зростанню прибутковості банків та економічній стабільності в країні. Наші подальші дослідження спрямовані на діагностику розвитку ринку іпотечних кредитів, як важливого сегменту вітчизняного фінансового ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кужелєв М.О., & Нечипоренко А. В. (2024). Розвиток ринку споживчого кредитування в умовах воєнного стану. *Європейський науковий журнал Економічних та Фінансових інновацій*, 2(14), 156-165.
2. Прилуцький, А. М., & Пахалюк, Л. В. (2019). Споживче кредитування в Україні та його особливості. *Ефективна економіка*, 11. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.11.90>
3. Kaminskyi, A., Versal, N., Petrovskiy, O., & Prykaziuk, N. (2023). Dynamic framework for strategic forecasting of the bank consumer loan market: Evidence from Ukraine. *Banks and Bank Systems*, 18(3), 87-100. [https://doi.org/10.21511/bbs.18\(3\).2023.08](https://doi.org/10.21511/bbs.18(3).2023.08).
4. Козлов В. П., Сидоренко І. І. Напрямки модернізації продуктів кредитування фізичних осіб. *Економіка та суспільство*. 2022. №45. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1921/1849> (дата звернення: 13.12.2025).
5. Ванін А.О. Тенденції розвитку іпотечного кредитування в Україні. *БізнесІнформ*. 2020. № 5. С. 231-233.
6. Csajbok, A., Dadashova, P., Shykin, P., & Vonnak, B. (2020). Consumer Lending in Ukraine: Estimation of the Equilibrium Level. *Visnyk of the National Bank of Ukraine*, 249, 04–12. <https://doi.org/10.26531/vnbn2020.249.01>
7. Cuadros-Solas, P. J., Cubillas, E., & Salvador, C. (2023). Does alternative digital lending affect bank performance? Cross-country and bank-level evidence. *International Review of Financial Analysis*, 90, 102873.
8. DePietro A. (2023). *The History of Student Loans in the United States*. Retrieved November 18, 2024, from <https://brokescholar.com/history-of-student-loans>
9. Nguyen, L., Tran, S., & Ho, T. (2022). Fintech credit, bank regulations and bank performance: A cross-country analysis. *Asia-Pacific Journal of Business Administration*, 14(4), 445-466.
10. Результати анкетування банків. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/nbusurvey> (дата звернення: 18.12.2025).
11. Урядовий портал. Програма доступної іпотеки «Оселя» запрацювала в тестовому режимі. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/prohrama-dostupnoi-ipoteki-ieoselia-zapratsiuvala-v-testovomu-rezhymi> (дата звернення: 18.12.2025).
12. Звіт про фінансову стабільність НБУ. Червень 2025 URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2025-H1.pdf?v=15 (дата звернення: 14.12.2025).
13. Офіційний сайт АТ «Сенс-банк». URL: <https://sensebank.ua/> (дата звернення: 14.12.2025).
14. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua> (дата звернення: 14.10.2025).
15. Стратегія з розвитку іпотечного кредитування. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-z-rozvitku-ipotechnogo-kredituvannya> (дата звернення: 14.12.2025).

REFERENCES

1. Kuzheliev M.O., & Nechiporenko A. V. (2024). Rozvytok rynku spozhyvchoho kredytuvannya v umovakh voiennoho stanu. *Yevropeyskyi naukovyi zhurnal Ekonomichnykh ta Finansovykh innovatsii*, 2(14), 156-165.
2. Prylutskiy, A. M., & Pakhaliuk, L. V. (2019). Spozhyvche kredytuvannya v Ukraini ta yoho osoblyvosti. *Efektivna ekonomika*, 11. <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.11.90>

3. Kaminskyi, A., Versal, N., Petrovskyi, O., & Prykaziuk, N. (2023). Dynamic framework for strategic forecasting of the bank consumer loan market: Evidence from Ukraine. *Banks and Bank Systems*, 18(3), 87-100. [https://doi.org/10.21511/bbs.18\(3\).2023.08](https://doi.org/10.21511/bbs.18(3).2023.08).
4. Kozlov V. P., Sydorenko I. I. Napriamky modernizatsii produktiv kredytuvannia fizychnykh osib. *Ekonomika ta suspilstvo*. 2022. №45. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1921/1849> (data zvernennia: 13.12.2025).
5. Vanin A.O. Tendentsii rozvytku ipotechnoho kredytuvannia v Ukraini. *BiznesInform*. 2020. № 5. S. 231-233.
6. Csajbok, A., Dadashova, P., Shykin, P., & Vonnak, B. (2020). Consumer Lending in Ukraine: Estimation of the Equilibrium Level. *Visnyk of the National Bank of Ukraine*, 249, 04–12. <https://doi.org/10.26531/vnbu2020.249.01>
7. Cuadros-Solas, P. J., Cubillas, E., & Salvador, C. (2023). Does alternative digital lending affect bank performance? Cross-country and bank-level evidence. *International Review of Financial Analysis*, 90, 102873.
8. DePietro A. (2023). The History of Student Loans in the United States. Retrieved November 18, 2024, from <https://brokescholar.com/history-of-student-loans>
9. Nguyen, L., Tran, S., & Ho, T. (2022). Fintech credit, bank regulations and bank performance: A cross-country analysis. *Asia-Pacific Journal of Business Administration*, 14(4), 445-466.
10. Rezultaty anketuvannia bankiv. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/nbusurvey> (data zvernennia: 18.12.2025).
11. Uriadovyi portal. Prohrama dostupnoi ipoteky «yeOselia» zapratsiuvala v testovomu rezhymi. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/prohrama-dostupnoi-ipoteky-ieoselia-zapratsiuvala-v-testovomu-rezhymi> (data zvernennia: 18.12.2025).
12. Zvit pro finansovu stabilnist NBU. Cherven 2025 URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2025-H1.pdf?v=15 (data zvernennia: 14.12.2025).
13. Ofitsiinyi sait AT «Sens-bank». URL: <https://sensebank.ua/> (data zvernennia: 14.12.2025).
14. Ofitsiinyi sait Natsionalnoho banku Ukrainy. URL: <http://www.bank.gov.ua> (data zvernennia: 14.10.2025).
15. Stratehiia z rozvytku ipotechnoho kredytuvannia. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/strategiya-z-rozvitku-ipotechnogo-kredytuvannya> (data zvernennia: 14.12.2025).

Стаття надійшла до редакції 28.01.2026

Стаття прийнята до друку після рецензування 15.02.2026